

Norsk-dansk trygde- og sosialmedisinsk nettverk

Institutt for samfunnsmedisin, Universitetet i Tromsø bevilget for 2006 130.000 kr til oppbygging av nasjonalt og internasjonalt trygdeforskningsmiljø. Prosjektet er plassert under paraplyen helsetjenesteforskning som et av instituttets overordna satsingsområder.

Nettverksbyggingen sikter mot samordning av trygdemedisinsk forskningskompetanse for bedre å kunne nyttiggjøre seg eksisterende datamateriale fra de store befolkningsundersøkelsene i trygdemedisinsk kunnskapsgenerering. Samtidig ønsker en å utvide samarbeid om intervensjonsstudier om sykefravær og utstøtingsmekanismer.

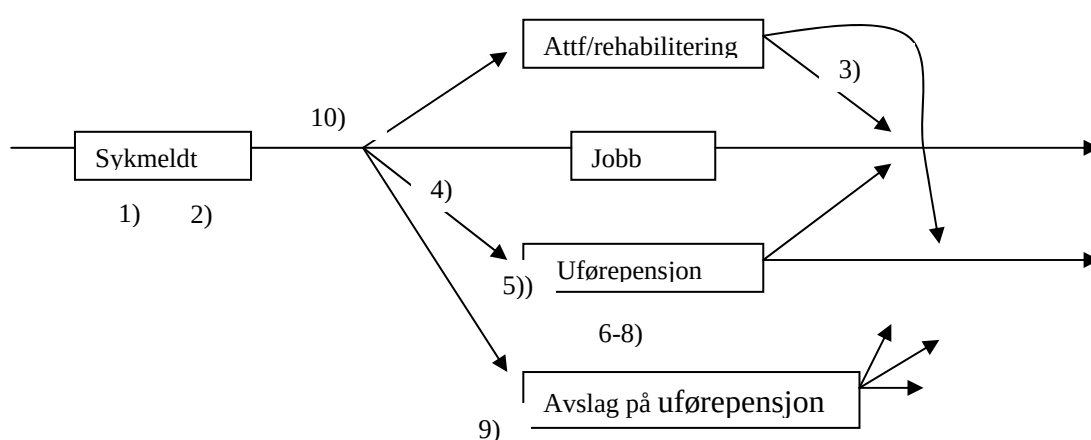
Så langt er det etablert samarbeid mellom de samfunnsmedisinske institutter i Tromsø, Trondheim, Oslo og Århus. Samarbeidet er medisinsk foranka men det er lagt vekt på tverrfaglig samarbeid med aktiv deltagelse av samfunnsvitere.

Nettverket er åpent for alle med ønske om aktiv deltagelse i trygde- / sosialmedisinske samarbeidsprosjekter der minst en av institusjonene over inngår.

Planlagte forskningssamarbeid prosjekter:

Figur 1 Forskningsprosjekter i nettverk for trygdemedisin

—

- 1) Changing absence cultures (Kristiansand/Tromsø/Århus/Trondheim)
- 2) Who are the long term sick-listed, and how do they proceed? (Oslo)
- 3) Who are those with successful rehabilitations? (Oslo)
- 4) Structural causes for disability pensioning (Tromsø/Trondheim/Oslo)
- 5) Who are the new disability beneficiaries? (Oslo/Trondheim)
- 6) How do you do - with disability benefits? (Århus)
- 7) How do you do - with disability benefits? (Tromsø/HUNT)
- 8) How do you do - with disability benefits? (Ullensaker/Oslo)
- 9) Who are refused a disability grant, and how do they proceed? (Oslo/Trondheim/Tromsø)
- 10) What happens in the next four years with those sick-listed more than 12 weeks? (Oslo)

Kort presentasjon enkeltprosjekter.

1. **Fraværskulturer, Prosjekt 1 :**

Arbeidsmiljø, dialog og utvidet egenmelding. En studie av sammenhenger mellom tidlig strukturert arbeidsplassdialog, utvidet egenmelding, psykososialt arbeidsmiljø og sykefravær.

Analyse av fraværdata, spørreskjema-data og fokusgrupper knyttet til kontrollert intervensjonsforøk med utvidet egenmelding i Kristiansand kommune.

Prosjektet vil beskrive forhold som fremmer og hemmer nærvær, reduserer sykefravær og hindrer utstøting, av kvinner og menn i ulike aldersgrupper.

Dette vil en gjøre i et tverrfaglig samarbeid mellom Universitetene i Tromsø, Trondheim og Århus, gjennom analyser av registrert fravær og oppfølging, spørreskjemaopplysninger og fokusgruppe intervju.

Hvordan arbeidsmiljø påvirker og påvirkes av dialog og utvidet egenmeldingsordning vil undersøkes i flernivåanalyser på enhetsnivå, og sammenholdt med tilsvarende forhold i sammenlignbare enheter i Århus kommune.

Resultatene kan ha vesentlig betydning for utforming av sykmeldingsordninger og for anbefaling om overordnede politiske føringer og lokale arbeidsplass tiltak for å hindre utstøting fra arbeidslivet.

Status: Det er søkt NFR (arbeidslivsforskning) om miljøstøtte og en stipendiat.

Tilsvarende søknad vil bli sendt i Danmark.

Aktive samarbeidspartnere: Nils Fleten, Claus Vinther Nielsen, Bård Paulsen og Roar Johnsen

2. **Strukturelle årsaker til uførepensjonering, prosjekt nr 4.**

Formålet med dette delprosjektet er å studere risikofaktorer for uførepensjonering med utgangspunkt i fylkesundersøkelsen av 40-42 åringene i Nordland i 1988. Denne undersøkelsen er unik fordi den innhentet spesifikke opplysninger om fysisk og psykisk arbeidsbelastning på nåværende og tidligere arbeidsplass og hvordan denne eksponeringen ble opplevd. Dette søkes koblet til forløpsdatabasen FD-trygd for endepunktregistrering frem til dags dato. Basert på opplysningene fra fylkesundersøkelsen og FD-trygd vil følgende problemstillinger belyses. Er de store geografiske forskjellene i trygdeytelser i Nordland et resultat av sammensetningen av menneskene og arbeidslivseksponeringer eller er det spesifikke karakteristika ved kommunene som er årsaken? Hvordan samspiller eventuelt disse faktorene?

Datagrunnlaget og det heterogene studieområdet gjør dette til fruktbare problemstillinger som kan bidra til ny og aktuell kunnskap om den relative betydningen av individ og lokalsamfunn og hvordan disse virker sammen.

Status: REK Nord-Norge har godkjent prosjektet, og arbeid pågår med søknad om kobling til FD-trygd og fritak for taushetsplikt. Vil inngå i en samfunnsgeografisk PhD grad.

Aktive samarbeidspartnere: Erik R Sund, Roar Johnsen, Nils Fleten, og styringsgruppen professor Bjørgulf Claussen (UIO), førsteamanuensis Stig H. Jørgensen (NTNU) og førsteamanuensis Steinar Krokstad (NTNU).

3. **Prosjekt 6-8** Hvordan går det med uførepensjonerte.

Ved å koble repeterte befolkningsundersøkelser i Tromsø, Nord-Trøndelag (HUNT) og Ullensaker til FD trygddata, samt en oppfølgingsstudie av personer som innvilges uførepensjon i Midt-Jylland, vil vi undersøke hvordan det å få status som trygdet medfører endringer i plageopplevelse, funksjon, helsesyn, helsetjenesteforbruk og livskvalitet i forhold til tilordnede kontroller som ikke har mottatt trygdeytelser, og om det er geografiske forskjeller i det å leve av uførepensjon. Kobling til FD trygd gir mulighet til å undersøke hvilken betydning tid fra tilståelse av uførepensjon har for livskvalitetsmål. Kobling til FD trygd vil samtidig være en validering av informasjon om trygdeytelser og trygdestatus i spørreskjemaene.

Status: Søknad om prosjektmidler vil utferdiges 2. halvår 2007.

Aktive samarbeidspartnere: Steinar Krokstad, Claus Vinter Nielsen, Nils Fleten, Roar Johnsen og Bård Natvig.

Aktive nettverksdeltagere

Førsteamanuensis Nils Fleten: nils.fleten@ism.uit.no
Institutt for samfunnsmedisin, Universitetet i Tromsø:
N-9037 Tromsø
Tlf +47 77644816 / 77644822

Professor Bjørgulf Claussen: bjorgulf.claussen@medisin.uio.no
Institutt for arbeids og trygdemedisin, Universitetet i Oslo,
Pb 0318 Oslo
Tlf +47 22850550 / 91718690

Professor Steinar Westin: steinar.westin@ntnu.no
Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
Medisinsk teknisk forskningssenter, 7489 Trondheim
Tlf +47 73598887 / 90692560

Regionsocialoverlege/Avdelingsleder Claus Vinther Nielsen: Claus.Vinther@stab.rm.dk
Afdelingen for Klinisk Sosialmedisin, Center for Folkesundhed, Region Midtjylland
Institut for Folkesundhed, Aarhus Universitet (www.folkesundhed-midt.dk)
Olof Palmes alle 15, 8200 Århus N

Professor Roar Johnsen: roar.johnsen@ntnu.no
Institutt for samfunnsmedisin NTNU og Universitetet i Tromsø
Olav Aukrustsveg 9B, 7024 Trondheim
Tlf: +47 73597580 / 91897121

Stipendiat Erik R Sund: erik.r.sund@svt.ntnu.no
Geografisk institutt, Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, NTNU
Tlf: +47 73591922

Forsker Bård Paulsen: bard.paulsen@ntnu.no
Institutt for samfunnsmedisin NTNU / SINTEF Helse

Postdoktorstipendiat Bård Natvig: bard.natvig@medisin.uio.no
Seksjon for arbeids- og trygdemedisin,
Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, Universitetet i Oslo
postboks 1130 Blindern, 0318 Oslo

Stipendiat Sara Marie Nilsen : Sara.m.nilsen@ntnu.no
Institutt for samfunnsmedisin, NTNU
Medisinsk teknisk forskningssenter, 7489 Trondheim
Tlf: +47 90867025

Førsteamanuensis Steinar Krokstad: steinar.krokstad@ntnu.no
HUNT forskningssenter, NTNU
Neptunv. 1, 7650 Verdal
Tlf: +4774075180 / +4795219227

Assosierte medlemmer:

Professor Georg Høyer, Institutt for samfunnsmedisin, Tromsø
Professor Bjarne Jacobsen, Institutt for samfunnsmedisin, Tromsø
Førsteamanuensis Olaug Lian, Institutt for samfunnsmedisin, Tromsø